

(Hekayə)

Elə eləyin ki, sabah dividi tapa bilim. Xahiş eləyirəm, əlinizdən gələni eləyin! Bir də heç nə istəməyirəm, söz verirəm, tək indi xilas eləyin mənə. Əgər sabah hansısa dükkanda o divididən tapa biləcəyəmsə, onda mənə nə isə bir işarə verin...

O gecə üzümü səmaya tutub belə sözlər dedim. İstəyimi deyəndən sonra göz-qulağımı gərib nəhəng kəhəkşanı dinlədim. Gözlədim bəlkə bu aydın gecə samasında bir ulduz axa, bəlkə xəffif nəfəs kimi

min dənə iş-peşə seçə bilərdin, özün musiqini istədin, musiqini seçdin. İstəyəndə çaldın, istəməyəndə ayların çalmadın, ayların məşqlərə getmədin. Yeni özün bilir-sən istək nədir. Mən də istəmirəm. Daha dözə bilmirəm. Sən sevinməlisən ki, biz ayrıldıq. Başqa cür də ola bilərdi, atan ananı öldürə də bilərdi. Sveta, niyə danışırsan?"

İçindən sənədlərin ucları görünən çantasını yerdən qaldırdı, "Eybi yox, səni tək qoyum, rahatlan, sonra danışıraq" – deyib getdi. Kiçik fəvvarə yenə şalvarımın eteyini yalayib keçdi.

də qaldırırdı. "Sənin indi mənə teatra gedən vaxtıdır. Qızın yaşayırı, ya yox? Əgər hə, onda niyə hər axşam burda tək otururam, hər gecə tək yatıram. Gözdə, teatr qurtarar, Sveta xanım atasını, anasını ayrı-ayrılıqda əyləndirər, ondan sonra evə gələr."

"Kefimdən aparmıram onu teatra. Fikrini saxlayıram. Ata mənə, tanırıyam onu. Həyatdan bezib. Özü diləyib dedi, özünü öldürmək istəyir. Başını qatıram."

"Bəs mənə əyləncə lazım deyil? Nə vaxt yaxınlaşsam, deyirsən, indi yox. Vırhəvır inşaat da bu yandan

mu axtarmağa başladım. Dal-dalı düzülüb səbrlə addımlayan izdihamın dəvə ayaqları kimi zərbələrini eşidirdim.

Barmaqlarım eşitdiyim zərbələri təkrarlamaq üçün qıç olurdu. Sərt çantamı götürsəydim, çantanın müstəvisində onları azad buraxardım, asta-asta tıqqıldadardılar. Barmaqlarımın mənədən ayrı olduğunu heç kəsə başa sala bilmədim. Onlar şən çalsə da, mənə nə. Onların nə çalmağının mənə dəxli yoxdu. O vaxt məktəbdə oturduğumuz yerdə birdən ədəbiyyat müəlliməsi qaşını çatıb deyirdi: "Bu nə sədi!" Məni küncə də qoydular buna görə, direktorun otağına danlamağa da apardılar. Birinə demişdim o vaxt, özüm-dən asılı deyil. Direktorun katibəsi idi. Demişdi, nə nəğməli ürəyin var. Cavab qaytarmışdım ona. Nəğmə, yox bir! Karate kimi bir şeydi, amma əşyaları döyürəm. Əslində günə altı saat əyləşib əməlli-başlı qoşa çalsam, yaxşı olar, barmaqlar yorular, daha dama-divara vumazlar özlərini. Amma oturub ciddi çalmağa vaxt yoxdu. İstək də yoxdu. Barmaqlarımı belə, ayaq üstə lələ-güləylə dolandırırım. O gün teatrdə qabağımdakı oturmaqda çalardım. Adam hiss elədi, bir döndü, iki döndü. Heç nə deyə bilmədi.

Atam daha teatr da xoşlamır. "Aktyorlar səhnədə kablukla yeriyirlər, səhnədə ayaqqabıları gumbuldayır, əsəbləşirəm" - teatrdən çıxanda deyir. Mən heç eşitmirəm kabluk-mabluk səsi. O deməsə, heç bilmərəm. Bir dəfə istədim deyim

qaytaracaqsə, olar" – anam dedi.

"Bir həftəyə o dividi sənin yadından çıxacaq" – öz-özümə dedim. Səhəri gün dividini qoltuğuma vur-dum, satıcının seçdiyi bir neçə gülməli tamaşa diski də aldım, atamın qapısını döydüm.

"Səninçün hədiyyə getirmişəm. Bundan sonra nə qədər istəsən, evdə otur tamaşalara bax. Ana deyir, onsuz da baxmıram, lazım deyil bu dividi mənə, apar ver atanda qalsın" – mən belə dedim.

Bir müddət başı qarışdı. Tamaşalar evə gəldi. İnsan cocuq, həyat ona əyləncə. Bir həftənin tamamında anam dedi:

"Bəs hanı dividi?"

Həyəcanımı necə lazımdırsa gizlətdim, dedim, sabah qaytaracaq.

"Nə oldu dividi?" – anam səhəri gün də dedi.

Onda daha məcbur oldum, gedib atama dedim ki, dividini bir-iki günlük anaya aparmaq istəyirəm, bir film var, baxıb sonra qaytaracaq sənə. Onsuz da daha atama da gərək deyildi dividi. Onu götürüb çarpayısının altına qoymuşdu. Bu əyləncəli dünyanın üzərində uzanıb yenə gözlərini bəyaz damdakı sonsuzluğa zilləyirdi.

"Başa düşmədim, mənə verməmişdiz bunu?" – atam dedi.

"Hə, elbətə, sənə verib. İndi sadəcə bir filmə baxıb qaytaracaq. Yəni sənə qaytaracaq. Bəs o filmə harda baxsın?"

"Mənə verməmişsən, mən qaytarmıram. Gedib harda istəyirsən, baxsın. Vecimə deyil. Get ona belə çatdır!" – atam dedi.

Mən niyə anamın sözlərini olduğu kimi, heç bir əlavəsiz və heç bir dəyişikliksiz atama, atamın sözlərini olduğu kimi anama çatdırı bilmirdim?!

"Huşsuz başım! Dedi, gedəndə apararsan, yadımdan çıxmasın. Söhbətə baş qarışdı, ikimizin də yadımdan çıxdı. Sabah mütləq, necə olsa, gedib gətirəcəm... Amma neynirsən ki, bu dəqiqə nəyəsə baxırsan?" – mən dedim.

Ən pis halda necə olmalıydısa, elə oldu:

"Baxıram, baxmıram, öz işimdi. Sabah dividi burda, bu masanın üstündə olsun. Yoxsa atanı polisə verəcəyəm."

Çin bazarından qayıdanda axşam idi. Anam telefonla danışırdı. "...poçtalyon adıyla girib, qocanın el-ayağını bağlayıb, bütün pulları yığışdırıb, aparıb..."

Əlimdəki dividini ehtiyatla televizorun altındakı şkafa yerləşdirdim. Görəsən, anam bu yeni qutunun onun öz qutusundan bir balaca qısa olduğundan duyuc düşəcək?! Sonra özümün taleyin ixtiyarına verdim. Anam dividiyə öteri baxıb başıyla mənə "hə" dedi, qulağındakı telefonla danışa-danışa yanaşı otağa keçdi: "Əvvəllər 20 qocanı öldürmüşəm. Amma bunu öldürməyib. Yəqin ona görə ki..." Anam, deyəsən, bilmədi. Qutunun üzərində "Shivaki" əvəzinə "Shavaki" yazıldığına da fikir vermədi.

İndi bizim ailədə iki dividi vardı. Biri atamda, o birisi anamda. Biri əsil idi, o biri surət. Bu gümüşü qutular heç birinə gərək olmasa da, uzun illər onlarla bir damın altında yaşayacaqlardı.

Axşam çiynimə jaket salıb küçəyə çıxdım. Gecəyanı dizlərim ağrıyana qədər gəzdim. Əzizin pəncərəsində işıq yanırdı. Bir qaranlıq səkidə kollann dibində oturdum. Soldan keçən kişi mənə görüb ona qısılan balaca oğluna dedi: "Qorxma, it deyil!"

Gecənin qatramı qaraldıqca göy-dən yərə tər-təmiz hava töküldü. Buludlar ulduzları gizlətməmişdi. Görünməsəniz də, sağ olun. Uzaq olsanız da, yer üzündəki adamlardan yaxınsınız. Bircə bilim ki, ordasınız, bilim ki, başımın üstündəsiniz, orda fırtın firlanırırsınız. Ana şübhələnməsə, sabah həyatımın sakit bir gününü ola-çaq. Nə işim olacaq ki, sabah?! Bu fürsət, gedib tatuları sildirərəm.

Nərin Kamal

baş-beynimi aparıb."

Onu düz deyirdi. Həyətdə gecəgündüz iki betonqarışdıran maşın yanaşı durub həşirle fırlanırdı. Pəncərədən hər baxanda krançı orda olurdu. Üç-beş aya təzə evlərdə həyat kölgələri kimi pərdələr arxasında gizlənəcəkdi, hələ ki, içləri tamam görünürdü. Hər mərtəbənin döşmə-tavanı hazır olduqca kabinə yuxarı qalxırdı. Qalxa-qalxa Əzizin pəncərəsi bərabərinə - on yeddinci mərtəbəyə çatmışdı. Krançı yeməyini kabinəsində yeyir, yemək artıqlarını ordan büküb aşağı tullayırdı. Nahardan sonra oturduğu yerdə ayaqlarını aralayıb başını qollarının üstündə kabinənin pəncərəsinə qoyurdu, günortasını yatırırdı. Axşam iş

əyləncə

təkcə mənim hiss edəcəyim bir səs, bir tərənəş ola... Heç bir işarə yox idi. Düzdü, ulduzlar say-say saynırdı, ancaq ki, o sayılmır. Çünki mənim sözlərimdən əvvəl də saynırdılar. Qollarım süstləşdi, qayıdıb girdim evə.

Səhər sübhədən qapını astaca örtüb şəhərə çıxdım. Ardımca anam ağ saçlı başını qapıdan çıxarıb hirsle "Dividi!" qışqırdı. Günortaya qədər bütün mağazaları ələk-vələk elədim, hər yanı gəzib dolaşdım. Hamısı eyni sözü deyirdi: "Yoxdur". Arada birini tapdım, amma o qara rəngdəydi.

Şəhərdən ümidimi üzüb şəhərlərə qatara mindim, bizim şəhərlə qonşu şəhərin arasında təzə salınan Çin bazarına yola düşdüm. Yanımda anam yaşlarında bir qadın gəlib oturdu. Bir anlıq istədim başımı ona söykədim, o da sakit durmasın, mənə bağına bassın. Amma hakimin sözlərini yada salıb özümü yığışdırdım. Söz vaxtına çəkər, onda da günortaydı. Nahar fasiləsinə az qalmış hakim atamla anamın boşanma qərarını oxuyandan sonra gözü-nü kağızdan qaldırıb ağzıca dedi:

"Azyaşlı olsaydı, qərarı əvlədinizi da nəzərə alardığı. Amma ehtiyac yoxdur, Svetanın 30 yaşı var, özü öhdəsindən gələcək."

Onda da yay idi, tutuları məhkəmə camaatından gizlətmək üçün o istidə uzunqol pəncək, boyunlu köynək geyməyə məcbur olmuşdum. Hakim çıxan kimi hamıdan əvvəl özümü atdım məhkəmənin parkına. Saçıma-başıma bir az meh dəydi. Çəmənliyin balaca fəvvarəsi fırlana-fırlana şalvarımın eteyini isladib keçdi. Restorandan qab-qışıq cingiltisi, gülüş səsləri, içkilərin qoxusu parka yayılırdı. Atamla anam bir-birinin üzünə də baxmırdılar, atamın vəkil olan kişiylə anamın vəkil olan qadınla birlikdə deyə-gülə məhkəmədən çıxdılar, bircə əl-ələ tutmaqları qalmışdı, qabağımdan keçib restorana girdilər. Sonra anam çıxdı məhkəmədən, gəlib yanındakı oturdu, çantasını yerə qoydu:

"Sveta, heç kədərlənib eləmə. Ananın ömrü uzunacaq bundan sonra. Çox şey var, sən bilmirsən. Gərək mənə başa düşsən. Bu gen dünyanı başıma sənə görə dar elədim ki, elə biləsən xoşbəxt ailədə böyüyürsən. Bir-iki ay bundan əvvəl öz-özümə dedim, daha nə gözləyirəm?! İndi daha Sveta da böyüyüb. Hakim içəridə çox danışmağa icazə verməmişdi, o da parkda ürəyini boşaldırdı: "Öz həyatın, öz işin-gücün var. Qoşanağaradı, çalırısan. Başqa

"Səbiş, yaxşısan? Nəyə pis görünürsən, üzün tutulub" – xalaqızım gəldi. Onu başımdan edəndən bir az sonra atam çıxdı məhkəmədən, gəlib yanımda oturdu. Sifəti elə idi, elə bil bir maşın daş daşımışdı: "Anan həyatımı mehiv elədi. Həyatımın harasına baxsam, görürəm anan mənim qabağıma çıxmasaydı, filan şey başqa cür olardı, bəhəmə şey ayrı cür olardı. Çetindi. Neçə gündü baxıram dama, divara, özümü asmaq istəyirəm. Bircə sənə görə yaşayıram."

Hərəsi bir çiynimdə ağladı. Üstündən altı ay sonra özüm də Əzizdən ayrıldım. Bilmirəm necə oldu. Adamlar var, başlarına nə gəlsə, başa düşürlər nəyə oldu, nədən oldu. Bəxtəvərdilər. Mən heç nəyi başa düşmədim. Üç ildə mehriban yaşayırdı. Yəqin indi yenə oturub pəncərənin qabağında, yanbızları taburetəndən pırtlayıb çıxıb. Əyilib kasaya od hazırlayırdı.

Müşəri olmayanda ya öz bədəninə döyürdü, ya mənim bədənimə. Qollarına əqrəb döydü. Boynuma ilan. Sinəmdə "Fuck" yazmağını istəməirdim. Qayıtdı ki, bəs bu bədən mənimdi deyirdin? Nəyə, xətrinə dəymədim. Fürsət düşən kimi pozduracam. Hərdən bir müşəri düşəndə necə sevinirdi. "İşlər yaxşı gedir, sənətkar?" – müşəri deyirdi.

"Zülümdü. Müsəlman ölkəsində bu iş getmir, qardaş. Yoxdu gələni" – deyirdi. "Bəzən biri gəlir, deyir, elə tatu çək ki, sonra silinsin. Deyirəm ona, qurban olum sənə, müvəqqəti tatu olmur. Elə-bələ tatu olmur. Qərarını ver! Qərar verə bilmir."

Elə ki müşəriylə söhbətə başladım, iş çəkirdi gecəyanıya. Onda mən aradan çıxırdım.

"Evdə tapılırsan" – gecə mən qayıdanda deyirdi.

"Sən bilirsən hara gedirəm. Yenə atamı teatra aparmışdım."

"Atamı teatra aparmışdım. Öz həyatını, işini-gücünü atıb atasını teatra aparır. Biz görmüşük ata balaca uşaqlarını yığıb teatra aparır. Sizde tərsinədi. Sizde hər şey tərsinədi. Adamın ata-anası boşanar. Amma uşaq vaxtı. Daha bu yaşda yox" – əvvəl elə bilirdin boğazdan yuxarı deyindir, sonra səsinə get-gel

qurtaranda kranın pillələriylə asta-asta aşağı düşürdü. Düşüb yərə baxırdı, əgər hələ külek aparmayıbsa gün boyu tulladıqlarını tapıb zibilqabına aparırdı. Əziz demişdi bir pişik də kranın pilləkənləriylə yuxarı qalxırmış, ancaq mən görməmişdim. Yemək verib dadandırılmış ora.

Mənə də kabinənin içi maraqlıydı. Kaş dırmaşardım ora. Çıxsaydım, gərək elə günün ortası çıxaydım, fasilə vaxtı. Orda krançıyla yan-yana oturdurdum, vaxtın daha asan keçməsiyçün bir-birimizə kömək edərdik. Fikirleşirdim, amma gedib dırmaşmırdım. Yəqin onun öz kabinəsində tək qalmaqdən xoşu gəlir. Ora çıxdığına görə, acıqlanardı bəlkə. Lap acıqlanmasa da, nə mənəsi? Nə barədə danışacaq-dım onunla? Krançı nə danışsa, mən atamdan, anamdan danışacağdım. Krançı da Əziz kimi danışacağı 30-40 yaşında uşaqı olan da boşanar? Bu nə işdi gəlib başına?! Axırda krançı başqa adamlar kimi deyəcəkdi fikir eləmə, balaca uşaq deyilsən ki, hər şeyi başa düşən yaşındı.

Əzizlə axırıncı dəfə günorta dalaşib evdən çıxanda həyətdə düz bir raddımlıqda yerə pıvə bankası düşüb danqılıyla sıçradı. Bircə addımın söhbəti vardı ki, başım partlamadı. Bu, krançıyla son ünsiyyətimiz oldu.

Həmin gün anamgile köçdüm. Anamgildə hər səhər gözümü açan kimi öz-özümə deyirəm: "Görəsən, bu gün ilk nə eşidəcəyəm, günüm də elə keçəcək..."

"Boğub qızı, zorlayıb, öldürüb, alçaq..." - ilk eşitdiyim bunlar olur. Anam bütün axşamı televizorda cənayət verilişlərinə baxır, səhər sübhəndə telefonda bunları bekar qohumlarına danışır. Bəzən səhəri gözləməyib axşam da danışır. Mən də uzunqol pal-paltarda gəzirəm evin içində. Gərək vaxt tapıb tutuları sildirəm.

Çin şəhərciyinə çatanda gününortaya gedirdi. Günəş şəhərlərə qatırdı, qızıl qum təciciklərini, içərisi min bir xırdavatlı dolu çadırları, burada qarışqa sürüsü kimi qaynaşan adamları qovurdu. Öz əlimlə bura qoyubmuşam kimi, gümüşü nazik unzsovd dividi qutu-

sən onun sözlərinə qulaq as, dabanlarının səsiylə nə işin?! Amma demədim. Bilmirəm. Ona qarşı getməkdən qorxuram. Birdən gedib özünü asar.

Onsuz da hər gün anamla bir-birini görməyə-görməyə dalaşırdılar. "Musiqi sənə mənədən keçib" – atam o axşam mağazaların jaluzələri şaqqaşaraqla çəkilən vaxtı biz teatrdən evə qayıdanda dedi. Mən də bunu anama dedim, elə bildim körpü atacam aralarına, elə bildim yaxşı söz dedim. Cavabında anam məni balaca kos kimi götürüb atamın qapısına çırpırdı: "Get ona de ki, bircə dəfə səni musiqi dərşinə aparıb? Ya bəlkə evdə qoşa nağaranı qabağına qoyub sənə bir zərb öyrədib? Ondan sənə musiqi necə keçə bilər?!"

İstədim deyim qanla. Amma dərinə getmədim. Söz güləşdirmək nəyə lazımdı, axı həyatda əsas məsələ o deyil. Əsas məsələ odu ki, anam telefonla danışdı yenə də birtəhər öz başını saxlayırdı, atamınsa insan ünsiyyəti ilə arası yoxdu. Bütün günü uzanıb dama baxırdı. Axırıncı dəfə güclə gedib evindən çıxarmışdım. Heç yana getmək istəmədim. Onu istəmədiyini bu həyatda necə saxlayacağdım?! Teatra gəlməyi xoşlamırsa, başqa əyləncə tapmalıydım. Hətta mümkün olsa əyləncəni onun otağına gətirməliydim.

Anamın otaqlarında elə bu fikirlə var-gəl edirdim ki, gözüm nazik unzsovd gümüşü bir qutuya sataşdı. Üstündə yazılmışdı: "Shivaki" DVD. Hər gün telefonda danışdığı qardaşı qızı bu yaxınlarda Amerikaya gedib gəlmişdi. Bu dividini də ordan gələndə hədiyyə getirmişdi. Anam ancaq həftədə bir dəfə tozunu silirdi onun. Heç içinə disk salıb bircə filmə baxmamışdı. Baxmaq da istəməirdi. Bu əşyanın ondan ötrü içində sıxılmış qaranlıq gizlədən mücrüden fərqi yox idi. Bir axşam yeməkdən sonra, cinayət verilişi başlamazdan əvvəl anama dedim:

"Olar dividini bir həftəlik ataya verim? Bir-iki tamaşa almışam onun üçün, baxsın, qaytarsın."

"Olar, niyə olmur?! Bir həftəyə